

Зміст

Частина перша

Примадонна з провінційного театру

Розділ перший	6
Розділ другий	16
Розділ третій	22
Розділ четвертий	26
Розділ п'ятий	33
Розділ шостий	37
Розділ сьомий	44
Розділ восьмий	49
Розділ дев'ятий	55
Розділ десятий	59
Розділ одинадцятий	65
Розділ дванадцятий	71
Розділ тринадцятий	78
Розділ чотирнадцятий	84
Розділ п'ятнадцятий	90

Частина Друга

Шлях у п'їтьму

Розділ перший	99
Розділ другий	108
Розділ третій	116
Розділ четвертий	126
Розділ п'ятий	131
Розділ шостий	135
Розділ сьомий	140
Розділ восьмий	148
Розділ дев'ятий	156
Розділ десятий	161
Розділ одинадцятий	165
Розділ дванадцятий	171
Розділ тринадцятий	176
Епілог	179

*Усі персонажі та події, зображені в романі,
вигадані автором.*

*Будь-який збіг із реально живими або помер-
лими людьми випадковий.*

ЧАСТИНА ПЕРША

ПРИМАДОННА З ПРОВІНЦІЙНОГО ТЕАТРУ

Розділ перший

«У мене гарна сукня, я схожа на модель...».

Безхитрісні слова під невігадливий мотив почутого колись у маршрутці шлягеру вже понад годину настирно вертілися в голові, а губи, попри бажання, здається, наспівували їх уголос. Благо, марудне гудіння пилососа надійно їх приглушало, бо, якби хтось ненароком з'явився поруч і підслухав, Ганя, напевне, згоріла б від сорому.

А сукня дійсно гарна й дісталася ледь не задарма. Тиждень тому натрапила на неї посеред мотлоху, недбало викинутого на прилавку в секонд-хенді. День припав не завізний, усе гоже розібрали, тому й ціна не кусалася.

Сукня — не те щоб нова, але, схоже, ніхто її не носив. Чи фасон застарілий, чи що? Ганя, лише вгледівши забарвлення — світле з блакитним відливом і дрібними темними горошинками, — одразу зрозуміла: саме ця вдяганка їй вкрай необхідна і саме її не вистачає для повного щастя.

Взагалі зайшла в магазин за іншим, хотіла купити щось на ноги, якісь легенькі й недорогі капці. За прогнозом, незабаром мало похолодати, а квартира на першому поверсі, внизу вогкий підвал, ходити в панчохах по студеній долівці не надто приємно. Та й для здоров'я шкідливо.

Та лише побачила сукню, капці враз вивітрилися з голови.

Вдома вона дістала покупку, розглянула вже уважніше, прискіпливим оком майже професіонала. Приміряла. Дійсно дещо старомодна, схожі з півстоліття тому носили, але мода — дама примхлива, нині все повертається на круги своя. Трішки заширока в талії, утім не страшно, з цією проблемою вона легко впорається.

Насамперед Ганя кинула обновку в пральну машину й потім, виправши, вивісила її на ніч на лоджії, аби позбутися їдконого секонд-хендівського запаху. Далі взялася підганяти під свою фігуру. На це пішло більше тижня. Можна було впоратися швидше, коли б не інші справи і якби тільки цим займатися.

Нинішнього дня вона надягнула нову сукню вперше. Піднялася на годину раніше, вкотре ретельно її випрасувала, а, примірявши, довго вертілася перед дзеркалом, прискіпливо вишукуючи непомічені раніше хиби.

Їй подобалося виглядати вродливою. Та й якій молодій жінці це не до вподоби?

Сукня — немов на неї шита, вона ж доклала стільки зусиль, аби підігнати її під себе. І покрій, який їй подобається. Поясок вигідно підкреслював «осину» талію, а поділ розпушувався шалапутним тюльпанчиком, який грайливо спадав нижче від колін.

Ганя любила довгі сукні, і не через фізичні вади. Зі статурою все гаразд. Просто їй так імпонувало.

Міні й тілеса на показ Ганя вважала брутальними й неприйнятними для себе. Не через лицемірство, адже нікого не засуджувала, вважала, кожен сам має обирати, що йому до вподоби. Напевно, справа в генах, а, можливо, у вихованні, хоча чим ці поняття різняться, мабуть, сам дідько не розбере. Та Ганя й не заморочувалася. Звісно, мама-вчителька з дитинства настійливо втокмачувала в голову, що правильно, а що — ні. Але дівчина знала: якби котрась із почутих вказівок перечила її волі, все одно б учинила по-своєму. І довела на ділі, покинувши домівку після розлучення батьків.

Правильно вчинила чи ні, гадати важко, тільки зносити даремні й нудні мамині причіпки стало несила — чаша терпіння переповнилась. Позбувшись чоловіка, мати весь негатив перенесла на дочку, і Ганя, врешті-решт, не витримала. Не без жалю розпрощалася з мрією про університетський філфак, натомість подалася до райцентру, де й відшукала притулок у місцевому профтехучилищі.

Але й швачкою-закрійницею стати не судилося. Навіть довгі сукні й зразкове виховання не вберегли дівчину від небажаної вагітності й поспішного шлюбу...

«Сюди б туфлі на високому підборі», — думала, вдивляючись у дзеркало.

Такі в неї є. Ті, що лишилися з весілля.

При згадці про весілля важкою хмарою накопилася тінь смутку, але Ганя рішуче прогнала її геть.

Вона лише один раз їх взувала, туфлі ще тоді здавалися незручними й пересуватися в них було майже неможливо. Але ж під нову сукню...

Попорпалася під шафою, відшукала запилену коробку, дістала обуванку. Колір, який треба, сукня і взуття гарно пасували одне одному, немов зроблені досвідченим майстром на замовлення. Взула й одразу стала вищою, стрункішою, почувалася впевненіше, навіть уявила себе світською левицею. Думки й ті разюче змінилися, полинули новим незвіданим річищем. Набули

гідності, сповнилися самоповаги і внутрішньої гордості за себе, вродливу й розумну.

Одяг здатний докорінно змінити людину, її характер, поведінку. Нехай бодай на мить. Але інколи й миті досить, аби життя обернулося й пішло іншим шляхом...

Звісно, Ганя про це не мислила. Вона просто хотіла мати вигляд вродливої й вабливої. Подобатися, і навіть не чоловікам, вони й так не оминали її увагою, а, радше, самій собі. Піднятися принаймні на щабельку вище від того рівня, куди з нещадною жорстокістю її зіштовхнуло життя.

Давно помічено: поки ми самі себе не шануємо, ніхто доброго слова не скаже. І гарний одяг у ствердженні власного самооцінювання відіграє не останню роль. Зустрічають по вбранню...

Ганя довго примірялася перед дзеркалом, вишукувала вади, проте не знайшла до чого присікатися.

Ще із зачіскою щось зробити б. Днями вона обрізала волосся, аби воно ледь сягало плечей, і відтоді зазвичай збирала його хвостиком на потилиці. Для джинсів і повсякденної блузки, що треба, однак, тепер убога зачіска не задовольняла..

Мала б гроші, пішла в перукарню. Але така розкіш не з її статками.

Ще за світло й за воду не заплачено, а контролери нині злі, мов собаки, умовляннями їх не проймеш. Відімкнуть усе, що можна відімкнути, потім думай-гадай, де дістати кошти, аби погасити борг і знову увімкнутися. Їсти також треба. Святим духом лише Божі угодники живляться, та й то — не факт.

Дістала плойку і вставила її в розетку. Коли вона нагрілася, підкрутила кінчики. Начебто непогано. Ідеалу досягти неможливо, тож чи варто його прагнути?

Варто! — задириливо підморгнула своєму зображенню в дзеркалі і на якусь мить відчула себе щасливою й задоволеною життям. А потім погляд знову ковзнув по розваленій шафі, старому з потертою й вицвілою від часу обшивкою дивану, вичовганому до дірок килиму під ногами...

Усе цінне чоловік забрав із собою, він би й квартиру відібрав, якби вона не належала її батькові...

Та годі про погане, його й без цього вдосталь.

Лишилося підібрати сумочку. Помізкувала й утішилася. Їх у неї дві. Чорна відпадала: не той колір і не той фасон. Лишалася коричнева, шкіряна. Не нова, але років з п'ять тому виглядала навіть модною. І зараз ще начебто нічого. Зважаючи на обраний стиль «ретро», не так уже й кепсько.

Надворі загрозово хмарилося, посіріло і сіяло дошкульною мрякою, у прогнозі по радіо обіцяли шквальний вітер і зливу. Але курточку надягати не стала. Яюсь перейметься, вирішила. Осінь впевнено заявляла про свої права й іншої нагоди похизуватися новою сукнею могло не трапитися.

Вийшла з під'їзду, і куди лишень поділася нещодавня впевненість. Почувалася незатишно, ніяково. Лець упоралася з настирним бажанням повернутися і перевдягтися у звичне вбрання. Ступила кілька непевних кроків, зачепилася каблуком, спіткнулася, потім ще, аж поки призвичаїлася до високих підборів.

Вбрання не для маршрутки, тому вирішила пройтися пішки.

«Заодно зекономлю», — майнуло й одразу зникло, мов щось зайве, безглузде й непідходяще.

Не гоже заморочуватися непотребом. Зараз вона — королева. Нехай і на мить, але щоб омріяна мить подовжилася, необхідно випорожнити голову від буденного, та й узагалі від прагматичного сміття. Зиску від нього жодного, самі лише нерви.

— Дівчинко, ви неймовірно гарна! Сукня вам надзвичайно пасує, ви в ній, немов модель...

Якби сказав хтось із чоловіків, Ганя нізащо б не повірила. Вони майстри роздавати пусті компліменти, аби лишень досягти прихильності, але почути похвалу від жінки — це схоже на справжнє визнання...

Огрядна молодиця, тісно запакована в завузькі для неї джинси й тоненький светр, який не стільки приховував, скільки підкреслював тілесні зваби, стрілася Гані на майданчику службових сходів, якими дівчина піднімалася до комірчини з робочим інструментом. Жінка була добряче напідпитку, диміла цигаркою й пильно приглядалася до неї. Ганя знітилася і зашарілася.

На цей час вона вже дійшла краю і ледве пересувала ноги, з останніх сил долаючи залишок довгого й неймовірно важкого шляху. Необувані з весілля туфлі добряче, чи й не до крові, натерли ноги, а м'язи на гомілкх немов поскручувалися в джугути від незвички до високих підборів. Як вона добиратиметься додому — й думати страшно.

Та все ж комплімент сторонньої жінки наснажив, змусив забути про незручності, навіть, здається, утамував біль.

— У мене гарна сукня, я схожа на модель, — наспівувала дівчина й робота ладилася напрочуд добре.